

25 Μαΐου, 1994

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΛΟΪΖΟΣ ΤΟΥΜΑΖΗ,

Εφεσείων,

v.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗ ΚΟΥΛΑ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8194)

Αμέλεια — Τροχαίο ατύχημα — Σύγκρουση αυτοκινήτου οδηγούμενου σε κύριο δρόμο με αυτοκίνητο που μπήκε σ' αυτόν από πλαγιόδρομο χωρίς να σταματήσει — Δεν υπάρχει ευθύνη του οδηγού του αυτοκινήτου που οδηγείτο στον κύριο δρόμο, εκτός αν από τα συγκεκριμένα γεγονότα της υπόθεσης είχε αντιληφθεί, ή έπρεπε να είχε αντιληφθεί, ο οδηγός εκείνος, ότι το αυτοκίνητο που ερχόταν από τον πλαγιόδρομο δεν επρόκειτο να σταματήσει — Ορθά στην προκειμένη περίπτωση το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε αποδώσει αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα στον οδηγό του αυτοκινήτου που μπήκε στον κύριο δρόμο χωρίς να σταματήσει.

Ενώ ο εφεσίβλητος οδηγούσε το αυτοκίνητό του στην οδό Αγίας Φυλάξεως στην Λεμεσό, ο εφεσείων, που οδηγούσε το αυτοκίνητο της σύζυγού του στην οδό Αρχελάου, μπήκε στην οδό Αγίας Φυλάξεως, που ήταν ο κύριος δρόμος, χωρίς να σταματήσει, αποκόπτοντας την πορεία του εφεσίβλητου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο βρήκε ότι αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα είχε ο εφεσείων, και επίσης ότι η σύζυγός του ιδιοκτήτρια του αυτοκινήτου ήταν εκ προσήσεως υπεύθυνη για το ατύχημα.

Κατ' έφεση, ο εφεσείων ισχυρίσθηκε ότι και ο εφεσίβλητος έπρεπε να βρεθεί ένοχος συντρέχουσας αμέλειας, διότι από την μαρτυρία προέκυπτε (i) ότι ο εφεσίβλητος είχε δει το αυτοκίνητο του εφεσείοντα από απόσταση 100 μέτρων περίπου, και (ii) ότι ο εφεσίβλητος στην μαρτυρία του είχε αναφέρει ότι η αρχική του αντίδραση για να αποφύγει την σύγκρουση ήταν να μετακινηθεί προς τα δεξιά και μετά χρησιμοποίησε τα φρένα του όταν αντιλήφθηκε ότι ερχόταν άλλο αυτοκίνητο από την

αντίθετη κατεύθυνση. Επίσης, ο εφεσείων πρόσβαλε το εύρημα του Δικαστηρίου ότι η σύζυγός του ήταν εκ προστήσεως υπεύθυνη για το ατύχημα. Για το θέμα αυτό, οι διάδικοι συμφώνησαν ότι δεν υπήρχε μαρτυρία που να δικαιολογούσε το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου, και δέχθηκαν όπως η πρωτόδικη απόφαση παραμεριστεί ως προς το θέμα της εκ προστήσεως ευθύνης.

Αποφασίσθηκε ότι:

Ο οδηγός σε κύριο δρόμο δεν αναμένεται να προβλέπει ότι οδηγός σε πάροδο, κατά παράβαση του σαφούς του καθήκοντος, θα εισέλθει στον κύριο δρόμο χωρίς να σταματήσει και γενικά χωρίς να βεβαιωθεί πως η είσοδος του είναι ασφαλής, εκτός αν έχει ένδειξη, ενόψει των ιδιαίτερων περιστατικών της κάθε υπόθεσης πως τέτοια υπόθεση είναι εύλογα πιθανή. Στην προκειμένη περίπτωση, ο εφεσείων πλησίαζε την συμβολή των δρόμων με πολύ μικρή ταχύτητα και εύλογα ο εφεσίβλητος είχε υποθέσει ότι θα σταματούσε. Δεν υπήρχε καμμία ένδειξη πως η εξέλιξη θα ήταν διαφορετική και γι' αυτό ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε αποφασίσει ότι αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα είχε ο εφεσείων. Περαιτέρω, ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε κρίνει ότι η αντίδραση του εφεσίβλητου ενόψει του αιφνιδίου κινδύνου που αντιμετώπισε ήταν η πρέπουσα και η εύλογη.

Η έφεση απορρίφθηκε. Ο εφεσείων να καταβάλει το 1/2 των εξόδων.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- 25 *Pissourios v. Moustafa (1971) 1 C.L.R. 420,*
Αγαπίου ν. Παναγιώτου (1990) 1 Α.Α.Δ. 595,
Βλάσιος ν. Αντωνίου (1990) 1 Α.Α.Δ. 815,
Χαραλάμπους ν. Στυλιανού (1991) 1 Α.Α.Δ. 284,
Halil ν. Κλεάνθους (1992) 1 Α.Α.Δ. 739,
 30 *Αγγελής και Άλλοι ν. Καποδίστρια και Άλλης (1992) 1 Α.Α.Δ. 630,*
Varnakides ν. Papamichael (1970) 1 C.L.R. 367,
Vakanas ν. Thomas (1982) 1 C.L.R. 530,

Siakos v. Nikolaou (1980) 1 C.L.R. 333,

Neokleous v. Christodoulou (1979) 1 C.L.R. 714,

Hadjigeorghiou v. Rodinis (1978) 1 C.L.R. 746,

Adamis v. Eracleous (1982) 1 C.L.R. 746,

Παναγιώτου ν. Χατζηγιάννη (1994) 1 Α.Α.Δ. 178,

5

Ιωαννίδου ν. Αγαθοκλέους (1990) 1 Α.Α.Δ. 213.

Έφεση.

Έφεση από τους εναγόμενους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Σταυρινίδης, Πρσο. Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 30 Ιουνίου, 1990 (Αρ. Αγωγής 3560/88), με την οποία αποφασίσθηκε ότι η ευθύνη για τη σύγκρουση του αυτοκινήτου που οδηγούσε ο ενάγων, με το αυτοκίνητο που οδηγούσε ο εναγόμενος 1, βάρυνε αποκλειστικά το δεύτερο και ότι η εναγόμενη 2 ιδιοκτήτρια του αυτοκινήτου SL.587 θεωρήθηκε ως εκ προσήσεως υπεύθυνη για την αμέλεια του συζύγου της.

10

15

Π. Παύλου και Στ. Στυλιανίδης, για τους Εφεσίοντες.

Κ. Ευσταθίου, για τον Εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Κωνσταντινίδης.

20

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Με την έφεση αμφισβητήθηκε η ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης με την οποία

(α) η ευθύνη για τη σύγκρουση του αυτοκινήτου SN 997 που οδηγούσε ο ενάγων-εφεσίβλητος με το αυτοκίνητο SL 587 οδηγούσε ο εναγόμενος 1 - εφεσείων 1 βάρυνε αποκλειστικά το δεύτερο και

25

(β) η εναγόμενη 2 - εφεσείουσα 2, ιδιοκτήτρια του SL 587 θεωρήθηκε ως εκ προσήσεως υπεύθυνη για την αμέλεια του συζύγου της, εφεσείοντα 2. Πριν από την αζωράση της έφεσης ο

εφεσίβλητος δέχθηκε πως, πάνω στη βάση της μαρτυρίας όπως τη δέχθηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, δεν ήταν ορθή η απόδοση στην εφεσείουσα 2 ευθύνης εκ προσθήσεως και συγκεκριμένα στο παραμερισμό της πρωτόδικης απόφασης ως προς αυτό το μέρος της. Η εφεσείουσα 2 δεν διεκδίκησε οποιαδήποτε έξοδα. Εκδόθηκε η κατάλληλη διαταγή και η έφεση ακούστηκε μόνο ως προς το ζήτημα της ευθύνης για το ατύχημα.

Ο εφεσείων εγκατέλειψε τους λόγους έφεσης που αναφέρονταν στις διαπιστώσεις του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς τα πραγματικά γεγονότα. Το ύψος των ζημιών της κάθε πλευράς είχε συμφωνηθεί εξ αρχής και απέμεινε ως αντικείμενο της συζήτησης η άποψη του εφεσείοντα πως, ενόψει των διαπιστώσεων του πρωτόδικου Δικαστηρίου, εσφαλμένα δεν καταλογίστηκε συντρέχουσα αμέλεια στον εφεσίβλητο.

Ο εφεσείων οδηγούσε το αυτοκίνητο της συζύγου του στην οδό Αρχελάου στη Λεμεσό. Μπήκε στην κύρια οδό Αγίας Φυλάξεως χωρίς να σταματήσει και απέκοψε την πορεία του αυτοκινήτου του εφεσίβλητου. Ο εφεσίβλητος χρησιμοποίησε τα φρένα του αλλά δεν μπόρεσε να αποφύγει τη σύγκρουση. Ήταν η μαρτυρία του εφεσίβλητου, την οποία αποδέχθηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, πως είχε αντιληφθεί το αυτοκίνητο του εφεσείοντα να πλησιάζει στη συμβολή των δυο δρόμων από απόσταση 100 μέτρων περίπου. Ήταν το κεντρικό επιχείρημα του εφεσείοντα πως ο εφεσίβλητος όφειλε να είχε υποθέσει, από εκείνη τη στιγμή, ότι ενδεχομένως δεν θα σταματούσε και να είχε λάβει μέτρα αντιμετώπισης του κινδύνου που εύλογα διαφαινόταν. Εισηγήθηκε πως έχει αναγνωρισθεί, τουλάχιστον έμμεσα, από τη νομολογία μας πως οιοσδήποτε οδηγός σε κύριο δρόμο αντιληφθεί άλλο να κατευθύνεται προς αυτόν από πάροδο οφείλει να οδηγεί με ζωντανή στο μυαλό του την πιθανότητα να μην σταματήσει. Αναφέρθηκε στη σταθερή νομολογία ως προς την ανάγκη λήψης μέτρων προφύλαξης κατά ευλόγως εμφανούς κινδύνου και ειδικά αναφορικά με τα αναφερθέντα ως προέκτασή της, στις υποθέσεις *Michael Pissourios v. Arif Yousouf Moustafa* (1971) 1 C.L.R. 420, *Αγαπίου ν. Παναγιώτου* (1990) 1 Α.Α.Δ. 595, *Βλάσιος ν. Αντωνίου* (1990) 1 Α.Α.Δ. 815, *Χαραλάμπους ν. Στυλιανού* (1991) 1 Α.Α.Δ. 284, *Halil ν. Κλεάνθους* (1992) 1 Α.Α.Δ. 739, *Αγγελή και Άλλοι ν. Καποδίστρια και Άλλης* (1992) 1 Α.Α.Δ. 630.

Πέρα από αυτά, κατά την άποψή του, έσφαλε το πρωτόδικο Δικαστήριο γιατί όπως είχαν εξελιχθεί τα γεγονότα παρέχονταν στον εφεσίβλητο δυνατότητες αποφυγής του δυστυχήματος. Σύμφωνα με

τη μαρτυρία του εφεσίβλητου η πρώτη του αντίδραση ήταν να κινηθεί προς τα δεξιά. Διαπίστωσε πως πλησίαζε από την αντίθετη κατεύθυνση άλλο αυτοκίνητο και χρησιμοποίησε τα φρένα του. Η παραγνώριση αυτής της λεπτομέρειας, που σήμαινε πως ο εφεσίβλητος είχε κάποιο χρόνο στη διάθεσή του, δικαιολογεί, κατά την εισήγησή του, παρέμβασή μας. 5

Δεν προκύπτει από τη νομολογία που αναφέρθηκε, άμεσα ή έμμεσα, αρχή όπως τη διατύπωσε ο εφεσείων. Ο οδηγός σε κύριο δρόμο δεν αναμένεται να προβλέψει ότι οδηγός σε πάροδο, κατά παράβαση του σαφούς του καθήκοντος, θα εισέλθει στον κύριο δρόμο χωρίς να σταματήσει και γενικά χωρίς να βεβαιωθεί πως αυτή η είσοδος του είναι ασφαλής· εκτός αν έχει ένδειξη, ενόψει των ιδιαίτερων περιστατικών της κάθε υπόθεσης, πως τέτοια εξέλιξη είναι εύλογα πιθανή. [Βλ. μεταξύ άλλων *Varnakides v. Papamichael and Another* (1970) 1 C.L.R. 367, *Vakanas v. Thomas and Another* (1982) 1 C.L.R. 530, *Siakos v. Nikolaou* (1980) 1 C.L.R. 333, *Neokleous and Another v. Christodoulou* (1979) 1 C.L.R. 714, *HjiGeorghiou and Another v. Rodinis* (1978) 1 C.L.R. 175, *Adamis and Another v. Eracleous* (1982) 1 C.L.R. 746, *Μαρία Ιωαννίδου ν. Ηλία Αγαθοκλέους* (1990) 1 Α.Α.Δ. 213, *Νίκος Παναγιώτου ν. Ιωάννη Χατζηγιάννη* (1994) 1 Α.Α.Δ. 178]. 10 15 20

Ο εφεσείων πλησίαζε στη συμβολή των δρόμων με πολύ μικρή ταχύτητα. Ο εφεσίβλητος υπέθεσε ότι θα σταματούσε. Δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη πως η εξέλιξη θα ήταν διαφορετική. Το πρωτόδικο Δικαστήριο θεώρησε εξ αντικειμένου απρόσμενη την είσοδό του στο κύριο δρόμο και δεν διαπιστώνουμε ότι έσφαλε με το μη καταλογισμό ευθύνης στον εφεσίβλητο σε σχέση με όσα προηγήθηκαν της εισόδου του εφεσείοντα στον κύριο δρόμο. Απομένει το ζήτημα της αντίδρασης του εφεσίβλητου μετά την εκδήλωση του κινδύνου που προκάλεσε ο εφεσείων. Η απόσταση που χώριζε τα δυο οχήματα ήταν πλέον πολύ μικρή. Η πρώτη σκέψη του εφεσίβλητου ήταν να κινηθεί προς τα δεξιά. Είδε το επερχόμενο αυτοκίνητο στη δεξιά πλευρά του δρόμου και χρησιμοποίησε τα φρένα του. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε πως, ενόψει του αιφνιδίου κινδύνου που αντιμετώπισε ο εφεσίβλητος, η αντίδραση του ήταν “η πρόπευσα και/ή εύλογη”. Δεν έχει στοιχειοθετηθεί λόγος που να δικαιολογεί παρέμβασή μας. Η απόδοση στον εφεσείοντα της αποκλειστικής ευθύνης για το ατύχημα ήταν ορθή και η έφεση πρέπει να απορριφθεί. Δικαιολογείται να επιδικαστεί μόνο το μισό των εξόδων του εφεσίβλητου ενόψει της ρύθμισης σε σχέση με τον παραμερισμό της πρωτόδικης αποφασής αναφορικά με το ζήτημα της εκ προστήσεως ευθύνης. 25 30 35 40

Η έφεση ως προς το ζήτημα της ευθύνης μεταξύ του εφεσείοντα και του εφεσίβλητου αποτυγχάνει και απορρίπτεται. Επιδικάζουμε το μισό των εξόδων υπέρ του εφεσίβλητου και εναντίον του εφεσείοντα.

5

Η έφεση απορρίπτεται. Οι εφεσείοντες να πληρώσουν το 1/2 των εξόδων. Η πρωτόδικη απόφαση για το θέμα της εκ προστήσεως ευθύνης παραμερίστηκε εκ συμφώνου.

10